Mälarhamnar
KÖPING • VÄSTERÅS

AVFALLSHANTERINGSPLAN 2020-2023

2021-04-15

Mälarhamnar Köping

Avfallshanteringsplan 2020-2023

Innehåll

1 BAKGRUND 2

2 AVFALLSHANTERINGSPLANENS GILTIGHETSTID 2

3 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER 2

3.1 Uppgifter om hamnen 2

3.2 Person ansvarig för genomförande 3

3.3 Fakturauppgifter 3

4 REGULJÄRA FARTYGSLINJER 3

5 FARTYGSANLÖP 3

6 UPPSKATTAD AVFALLSMÄNGD 3

7 MOTTAGNINGSANORDNINGAR 4

7.1 Placering, utformning och kapacitet 4

7.1.1 Köpings hamn 5

7.1.2 Köpings oljehamn 5

7.1.3 Odalskajen 6

7.1.4 Uppgifter till IMO's databas GISIS PRF 7

7.2 Hantering av brister hos mottagningsanordningar 7

8 AVGIFTSSYSTEM 8

8.1 Allmänt 8

8.2 Rabatter 8

8.3 Extra avgiftsuttag 8

8.4 Undantag 8

9 AVFALLSMOTTAGARE 9

10 SAMRÅD 9

11 INFORMATION TILL FARTYGEN 10

1 BAKGRUND

Alla handels- och industrihamnar ska ha en avfallshanteringsplan. I sin plan ska hamnen beskriva hur den har planerat att ta hand om det avfall som uppkommer i samband med verksamheten.

Kraven på vad en avfallshanteringsplan ska innehålla följer av Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd (SJÖFS 2001:12) om mottagning av avfall från fartyg. Planen innehåller även uppgifter om hamnens mottagningsanordningar som kan läggas in i IMO's databas GISIS PRF.

Mälarhamnar AB insänder härmed reviderad avfallshanteringsplan till Transportstyrelsen (sjofart@transportstyrelsen.se) för godkännande, i enlighet med Sjöfartsverkets föreskrifter (SJÖFS 2001:12) och allmänna råd om mottagning av avfall från fartyg. Planen omfattar Köpings hamn inklusive Köpings oljehamn och Odalskajen (även kallad Silokajen eller Norsakajen) och redovisas sammantaget för samtliga tre hamn-IDn. Revideringen utgår från de kompletteringsbegäran som Transportstyrelsen meddelat i februari och mars 2021(Dnr TSS2020-2477, datum 2021-02-19 och 2021-03-26) samt digitalt möte 2021-04-08 mellan Helene Ribaric (miljökonsult på uppdrag av Mälarhamnar) och Stina Paulin (Transportstyrelsen).

Samråd har skett med kommunen i enlighet med 3 kap. 13 § förordningen (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg. Sammanställning av inkomna synpunkter redovisas i avsnitt 9.

2 AVFALLSHANTERINGSPLANENS GILTIGHETSTID

Denna plan ersätter den tidigare planen, daterad den 11 maj 2017, godkänd genom beslut den 3 oktober 2017. Transportstyrelsen har i sin kompletteringsbegäran angett att planen ska vara giltig från 16 maj 2020 – 15 maj 2023. Föreliggande avfallshanteringsplan insändes dock i sitt första utförande den 1 juli 2020 och gäller från detta datum tre år framöver, d v s till den 1 juli 2023. Planens giltighet till 1 juli 2023 har bekräftats i samtal med Sina Paulin, Transportstyrelsen.

Revidering kan även göras inom planens förutsedda giltighetstid om väsentliga förändringar skett i hamnverksamheten, exempelvis införskaffande av nya mottagningsanordningar eller om fartygens behov av att lämna avfall till hamnen väsentligen förändrats. I händelse av sådan revidering kommer planen att sändas till Transportstyrelsen för nytt godkännande.

3 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

3.1 Uppgifter om hamnen

Hamnens namn	Mälarhamnar AB Köping
Organisationsnummer	556088-4727
Hamn ID (UN/LOCODE)	Köpings hamn: SEKOG-03-H Köpings Oljehamn: SEKOG-02-H Odalskajen: SEKOG-06-H
Besöksadress kontor	Gamla Hamnvägen, 731 36 Köping
E-postadress	port@malarhamnar.se
Webbadress	www.malarhamnar.se

3.2 Person ansvarig för genomförande

Namn	Mustafa Salih
Utdelningsadress	Box 3013, 720 03 Västerås
Telefonnummer	070-548 75 60
E-postadress	mustafa.salih@malarhamnar.se

3.3 Fakturauppgifter

Fakturamottagarens namn	Mälarhamnar AB
Organisationsnummer	556088-4727
Fakturareferens	HMS-avdelningen
Adress	Box 3013, 720 03 Västerås
Telefonnummer	021-15 01 11 (ekonomichef Morgan Leidström)
E-postadress	port@malarhamnar.se

4 REGULJÄRA FARTYGSLINJER

För närvarande trafikerar inga reguljära fartygslinjer de aktuella hamnarna.

5 FARTYGSANLÖP

Under föregående år (2019) har totalt 274 fartyg anlöpt samtliga aktuella hamnar. Fartygen kan delas in i kategorier för fast bulk, flytande bulk och container/flak. Dessa fartygskategorier bedöms dock inte ha någon betydelse i detta sammanhang med hänsyn till att Mälarhamnars avgiftssystem är detsamma för samtliga fartygskategorier och avfallsmängderna som lämnas för respektive fartygstyp inte skiljer sig åt. Anlöpen redovisas därmed inte uppdelat per fartygskategori. Anlöpen redovisas heller inte per hamn då avfallshanteringen till viss del är gemensam för de tre olika hamnarna.

6 UPPSKATTAD AVFALLSMÄNGD

Avfallsmängderna varierar givetvis över tiden precis som antalet fartyg som anlöper hamnen. I tabellen nedan redovisas mottagna mängder avfall år 2019 för samtliga aktuella hamnar.

Avfall från de tre hamnarna särskiljs inte helt, utan mellanlagras i en central miljöstation i Köpings hamn innan borttransport. Uppskattade mängder nedan särredovisas därmed inte för de tre olika hamnarna. Uppgifterna redovisas heller inte per fartygskategori då Mälarhamnar tillämpar samma fartygshamnavgift, inklusive avgift för mottagning av avfall, för samtliga kategorier.

Vid den centrala miljöstationen mellanlagras även avfall som genererats i den egna hamnverksamheten. Då mängderna nedan grundar sig i uppgifter för samtligt borttransporterat avfall från hamnen, det vill säga både avfall som mottagits från fartyg och avfall som genererats inom den egna verksamheten, har en uppskattning gjorts utifrån Mälarhamnars erfarenheter av hur stor andel av avfallet som är lämnat av fartygen respektive genererat från den interna verksamheten. Uppskattningsvis härrör 80% av de totala

mängderna avfall från fartyg och 20% från den egna verksamheten med undantag för slugde som till 100 % härrör från fartyg. I sammanställningen nedan anges endast avfallsmängder som är fartygsgenererade. Beräknade mängder är avrundade.

Avfallstyp	**Avfallsmängd i kilogram (kg) lämnat av fartyg**	**Uppskattad avfallsmängd i kubikmeter (m^3) lämnat av fartyg**
Slugde (maskingrumsolja), oljehaltigt länsvatten	150 000	150
Fast avfall totalt, varav:	78 000	400
farligt avfall (batterier, lysrör, färg, lösningsmedel m m)	17 300	-
elektronikskrot	110	-
brännbart avfall (inkl matavfall)	60 000	-
metallskrot	25	-
wellpapp och kartong	110	-

Från hamnens personalbyggnad utsorteras matavfall som lämnas i kärl för komposterbart avfall. Av smittskyddsskäl utsorteras inte matavfall från fartyg, utan hanteras som brännbart avfall.

Nedan listade avfallstyper förekommer mycket sällan eller aldrig i de aktuella hamnarna. Under 2019 förekom ingen mottagning av dessa varvid de ej redovisas i tabellen ovan.

- Oljelastrester och oljeförorenad spolvätska
- Kemikalielastrester och kemikalieförorenat spolvatten
- Spolvatten från fasta bulklaster som är skadliga för miljön
- Toalettavfall inklusive fast toalettavfall
- Aska från förbränning
- Djurkadaver
- Fiskeredskap
- Lastrester

Vad avser lastrester från bulkfartyg uppkommer sådana inte per definition då all last tillhör och lämnas till kund.

7 MOTTAGNINGSANORDNINGAR

7.1 Placering, utformning och kapacitet

I Figur 1 redovisas placeringen av de olika hamnarna och kort information om avfallshanteringen vid respektive hamn. Detta för att ge en överblick. I avsnitten nedan ges ytterligare information per hamn. Observera att verksamhetsområdenas gränser i figuren inte är exakta. Kajplatserna, det vill säga var fartygen anlägger vid hamnarna, redovisas i avsnitten nedan där det är aktuellt, d v s där det finns fasta mottagningsanläggningar.

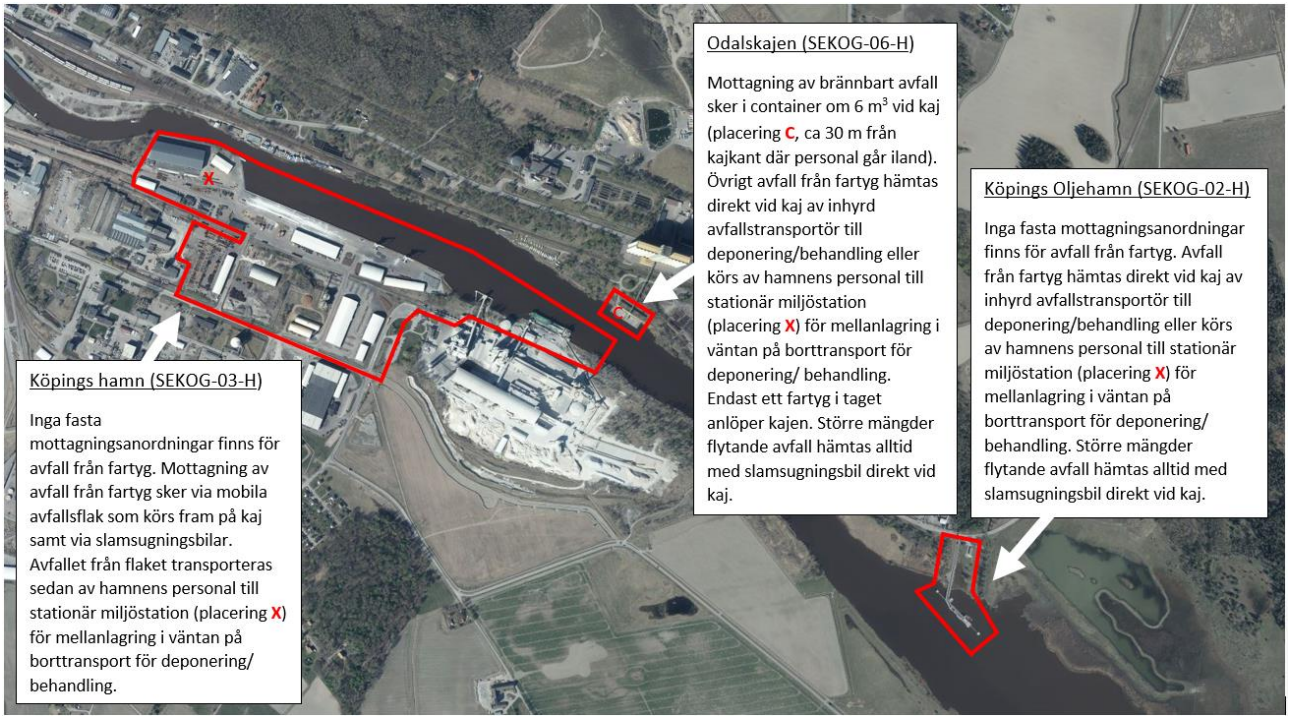

FIGUR 1 ÖVERSIKT ÖVER DE, FÖR AVFALLSHANTERINGSPLANEN, AKTUELLA HAMNARNAS PLACERING OCH KORT INFORMATION OM AVFALLSHANTERINGEN VID RESPEKTIVE HAMN. KARTKÄLLA: HTTPS://MINKARTA.LANTMATERIET.SE/ (BEARBETAD)

7.1.1 Köpings hamn

I Köpings hamn finns inga fasta mottagningsanordningar för avfall från fartyg. Avlämning av fast avfall och mindre mängder flytande avfall sker till mobil mottagningsanordning, i form av ett avfallsflak, vid en tidpunkt som överenskommits med hamnen och vid fartygets omedelbara närhet om lossningsprocessen tillåter detta ur säkerhetssynpunkt för besättning och personal. Flaket rymmer behållare för brännbart avfall, wellpapp och kartong, metall samt farligt avfall i form av olja, oljetrasor och oljefilter, lösningsmedel och småkemikalier samt batterier. Farligt avfall lämnas i en EcoSimplex-behållare. När behållarna är fyllda omhändertas avfallet av hamnens personal och mellanlagras vid en stationär miljöstation i väntan på borttransport för deponering eller behandling. Fartygspersonal lämnar således inte avfall själva vid den stationära miljöstationen. Miljöstationens placering framgår av översikten i figur 1. Behållarna vid avfallsflaket är tydligt uppmärkta med skyltar, på svenska, engelska och ryska samt bildsymbol, för vilken fraktion som avses lämnas. Även miljöstationen är uppmärkt med samma typ av skyltning.

Större mängder flytande avfall, såsom exempelvis slugde och oljehaltigt länsvatten, hämtas alltid med slamsugningsbil direkt vid kaj. Slamsugningsbilen kör fram till fartyget vid en tidpunkt som överenskommits med Mälarhamnar. Om förfrågan skulle komma för toalattavfall sker även denna avlämning till slamsugningsbil vid fartyget. Avfallet hämtas av godkänt transportföretag och transporteras till godkänd mottagare.

7.1.2 Köpings oljehamn

I Köpings oljehamn finns inga fasta mottagningsstationer för avfall från fartyg. Om fartygen behöver lämna avfall meddelar fartygen hamnens personal. Avlämning av fast avfall och mindre mängder flytande avfall sker på kaj där avfallet sorteras i säckar/behållare och antingen hämtas direkt av avfallstransportör för deponering/behandling eller körs av hamnens personal till den stationära miljöstationen i Köpings hamn för mellanlagring i väntan på borttransport för deponering eller behandling. Transport av farligt avfall i egen regi har anmälts till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Större mängder flytande avfall, såsom exempelvis slugde och oljehaltigt länsvatten, hämtas alltid med slamsugningsbil direkt vid kaj. Slamsugningsbilen kör fram till fartyget vid en tidpunkt som överenskommits med Mälarhamnar. Om förfrågan skulle komma för toalattavfall sker även denna avlämning till slamsugningsbil vid fartyget. Avfallet hämtas av godkänt transportföretag och transporteras till godkänd mottagare.

7.1.3 Odalskajen

Vid Odalskajen finns en 6 m^3 container för mottagning av brännbart avfall från fartyg. Avstånd från kajkant där fartygspersonal går iland till containern är cirka 30 meter, se Figur 2. Om fartygen behöver lämna annat avfall meddelar fartygen hamnens personal. Avlämning av fast avfall och mindre mängder flytande avfall sker på kaj där avfallet sorteras i säckar/behållare och antingen hämtas direkt av avfallstransportör för deponering/behandling eller körs av hamnens personal till den stationära miljöstationen i Köpings hamn för mellanlagring i väntan på borttransport för deponering eller behandling. Transport av farligt avfall i egen regi har anmälts till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Större mängder flytande avfall, såsom exempelvis slugde och oljehaltigt länsvatten, hämtas alltid med slamsugningsbil direkt vid kaj. Slamsugningsbilen kör fram till fartyget vid en tidpunkt som överenskommits med Mälarhamnar. Om förfrågan skulle komma för toalattavfall sker även denna avlämning till slamsugningsbil vid fartyget. Avfallet hämtas av godkänt transportföretag och transporteras till godkänd mottagare.

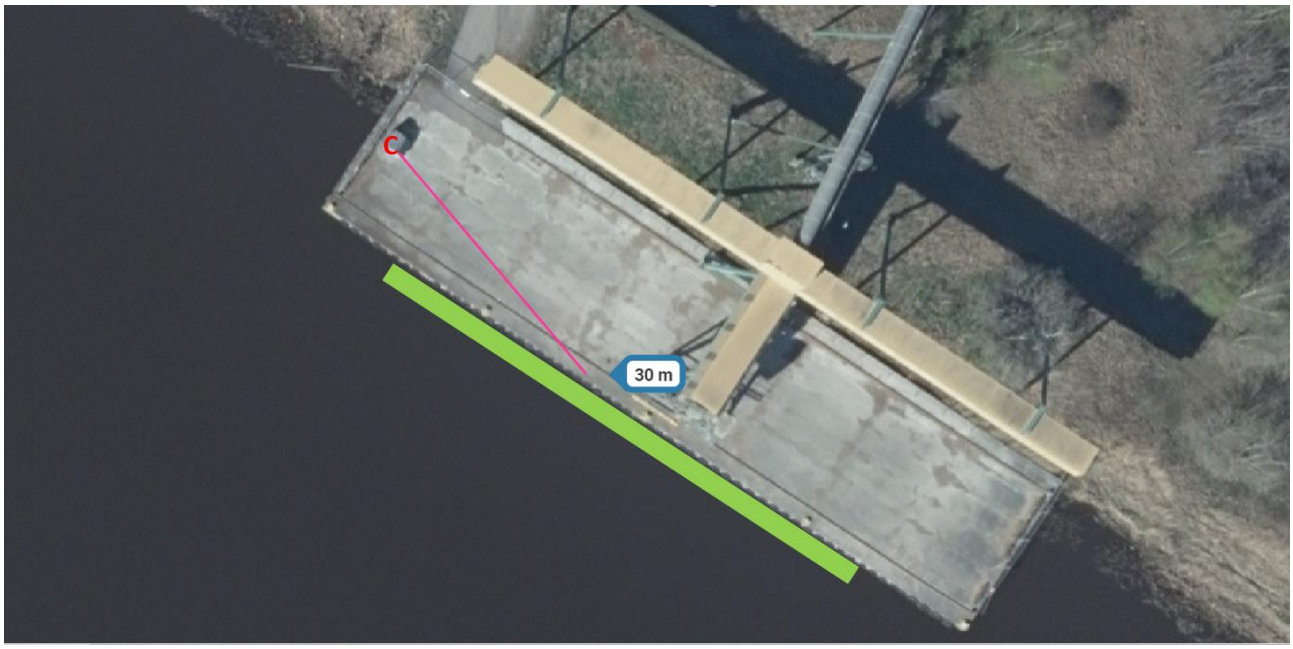

FIGUR 2 ÖVERSIKT ÖVER ODALSKAJEN. GRÖN MARKERING VISAR VAR FARTYGET LÄGGER TILL VID KAJ. RÖTT C VISAR PLACERING AV CONTAINER FÖR MOTTAGNING AV BRÄNNBART AVFALL FRÅN FARTYG. KARTKÄLLA: HTTPS://MINKARTA.LANTMATERIET.SE/ (BEARBETAD)

7.1.4 Uppgifter till IMO's databas GISIS PRF

Avfallstyp	**Fast avfall** **Annex V**	**Slugde och oljehaltigt länsvatten** **Annex I**
Avfallsmottagare	Mälarhamnar AB	PreZero Recycling AB
Typ av mottagningsanordning	Tr /F/ Mobilt avfallsflak som omlastas till stationär avfallsstation samt container för brännbart avfall	Other: Slamsugningsbil
Begränsningar	Maximala mängder fast avfall som genererats på fartyget sedan föregående hamn, i enligt med No special Fee- bestämmelserna, bedöms vara cirka 5 m^3	Maximala mängder sludge som genererats på fartyget sedan föregående hamn, i enligt med No special Fee- bestämmelserna, bedöms vara cirka 12 m^3
Tillgänglighet	Tidpunkt som överenskoms med Mälarhamnar under hamnens öppettider kl 07-16	Tidpunkt som överenskoms med Mälarhamnar under hamnens öppettider kl 07-16
Föranmälan	Minst 24 timmar innan	Minst 24 timmar innan
Avgiftssystem	Inkluderat i fartygshamnavgift	Inkluderat i fartygshamnavgift

Oljelastrester och förorenade barlastrester (Annex I) samt skadliga flytande ämnen (Annex II) tas inte emot. Avlämning av toalettavfall (Annex IV) förekommer inte i de aktuella hamnarna.

Kontaktuppgifter till avfallsmottagaren framgår av avsnitt 3 respektive 9.

7.2 Hantering av brister hos mottagningsanordningar

Brister och avvikelser vid hamnens mottagningsanläggningar kan rapporteras direkt till hamnen eller genom mäklarna. Rapporteringen kan ske via e-post eller muntligen till personal vid Mälarhamnar. Mälarhamnar har sedan ett avvikelsesystem för hantering av avvikelser såsom om avfall inte kan lämnas iland. Systemet är internt och används således inte av fartygsbefäl, mäklare eller agenter. I systemet tilldelas avvikelsen ett ID-nummer och ansvarig för åtgärder. Vidare noteras vem som lämnat uppgifterna, händelsebeskrivning, orsak och åtgärd på lång och kort sikt följs upp.

Vid den stationära miljöstationen finns flera reservbehållare som kan nyttjas vid hög belastning eller vid trasiga behållare. Mälarhamnar har även möjlighet att göra avrop till mottagaren (PreZero) så att de kan göra extratömningar eller byta kärl med relativt kort varsel. I övrigt har Mälarhamnar inga mottagningsanordningar för större mängder flytande avfall, som istället hämtas med slamsugningsbil.

8 AVGIFTSSYSTEM

8.1 Allmänt

Mälarhamnar bedömer att de olika fartygskategorierna genererar relativt lika stora mängder avfall och har därmed valt att inte differentiera kostnaderna. Samtliga fartygskategorier betalar således fartygshamnavgift baserat på samma grunder.

Sludge, oljeförorenat vatten samt fartygsgenererat avfall ingår i fartygshamnavgiften.

8.2 Rabatter

Rabatter lämnas enligt följande:

a) Fartyg eller rederi som kan visa att de genom ett miljömässigt och lagmässigt riktigt vis riktigt minskar mängden avfall kan få rabatt motsvarande den avgift som är förenad med den avgift som är relaterad till avfallets art. Rabatten fås genom att teckna särskilt avtal med Mälarhamnar AB.

b) Fartyg som fullständigt levererat sin sludge i föregående hamn i Europa och som kan styrka detta genom uppvisande av mottagningsbevis erhåller en rabatt om 0,05 SEK per bruttoton.

c) Fartyg som medför reducerade kväveoxidutsläpp erhåller rabatter enligt tabellen nedan:

Fartygshamnavgift (SEK/bruttoton)	**Stadskaj**	**Industrikaj**
Per enhet av fartygets bruttodräktighet	5,73	5,42
Rabatt: NO_x <12g/kwh	-0,10	-0,10
Rabatt: NO_x <6g/kwh	-0,30	-0,30

8.3 Extra avgiftsuttag

En tilläggsavgift tas ut för de merkostnader som Mälarhamnar AB åsamkas enligt följande:

a) Om ”Anmälan av avlämning av avfall från fartyg” inte gjorts i tid enligt svensk lag Sjöfartsverkets föreskrifter.

b) Om hamnen inte får meddelande om innehållet av främmande substanser, lösningsmedel eller detergenter i sludge, eller om fat och förpackningar med oljerester eller farligt avfall inte är korrekt förpackade och märkta med innehåll eller om avlämningen inte sker på anvisade platser.

c) Om fartyget inte tillhandahåller personal vid avlämnande av sludge.

d) Om pumpkapaciteten för sludge understiger 5 kbm/tim.

8.4 Undantag

Fartyg eller rederi som självt ombesörjer bortskaffning av sludge och annat avfall på egen bekostnad erlägger ingen avgift. Tillstånd för detta erfordras från Sjöfartsverket. I de aktuella hamnarna har inget fartyg ingått avtal med annan avfallsmottagare.

9 AVFALLSMOTTAGARE

Mälarhamnar anlitar för närvarande PreZero Recycling AB (f d SUEZ) för borttransport av samtligt avfall som uppkommer i de aktuella hamnarna. Brännbart avfall och matavfall från personalbyggnad hämtas dock av VafabMiljö AB.

Företag	PreZero Recycling AB
Adress	Navigatörgatan 5, 721 32 Västerås
Telefonnummer	021-34 91 60
E-postadress	vasteras.se@prezero.com

Vilka mottagningsanläggningar PreZero Recycling AB i sin tur anlitar för behandling eller deponering varierar över tiden och redovisas således inte i denna avfallshanteringsplan som sträcker sig över relativt lång tid.

10 SAMRÅD

Samråd sker fortlöpande mellan Mälarhamnar och fartygsmäklarna och dialog förs med rederier och befäl på enskilda fartyg genom fartygsplaneraren. Samråd sker i nuläget inte utifrån några fastställda intervall utan vid behov, såsom vid avvikelser. Frekvensen varierar således. Dialogen, parterna emellan, kan föranledas av avvikelser antingen från fartygens sida (felsortering av avfall, avlämnande av icke-tillåtet avfall m m) eller från Mälarhamnars sida (brister i mottagningsanordningar). Mälarhamnar upplever att detta fungerar bra.

Samråd sker även med avfallsmottagare samt kommun. Samråd avseende avfallshanteringsplanen genomfördes per e-post under maj-juni 2020, genom kommunens hamnförvaltare Martin Åkervall vid Tekniska kontoret, Miljöenheten vid Samhällsbyggnadsförvaltningen samt VafabMiljö Kommunalförbund. Samrådet genomfördes genom att berörda fick ett e-postutskick med en samrådsversion av avfallshanteringsplanen. Yttranden erhölls skriftligen och redovisas nedan i tabellen tillsammans med kontaktuppgifter till respektive samrådspart. Yttrandedokumenten bifogas ej i sin helhet för att undvika bilagor till avfallshanteringsplanen, men kan delges Transportstyrelsen efter begäran. Enligt samtal med Stina Paulin, Transportstyrelsen, bör detta samråd kunna gälla även för denna reviderade version av avfallshanteringsplanen, trots att nytt samråd krävts i kompletteringsbegäran. Revideringarna innebär inga ändringar i sak och hamnens avfallsmottagning har inte ändrats från den version som samråddes om.

Samrådspart	Martin Åkervall, Hamnförvaltare vid Tekniska Kontoret, Köpings kommun	Erik Johannesson, Miljöinspektör vid Miljöenheten, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Köpings kommun	Per-Erik Persson , delegerat till Carl-Gustav Runborg, VafabMiljö Kommunalförbund
Yttrande datum/Dnr	2020-06-09, Dnr -	2020-06-15, Dnr 2020.470/42	Inget yttrande inkom
Yttrande	”Jag har inga synpunkter (bortsett från kontaktuppgifter sid 7)”	”För miljöenhetens del hanteras frågor gällande avfall och att hantering sker enligt bestämmelser i miljöbalken och dess följdförfattningars tillämpningsområde inom ramen för miljöenhetens tillsyn vid verksamheten.	-

		I den mån brister gällande avfall uppmärksammas inom ramen för miljöenhetens tillsyn över hamnverksamheten hanteras dessa utifrån gällande lagstiftning. För formalias skull är miljökontoret numera en del av samhällsbyggnadsförvaltningen och benämns miljöenheten. Personalförändring gällande hamnförvaltaren har också skett sedan föregående avfallshanteringsplan. Utöver ovanstående har miljöenheten för närvarande inga ytterligare synpunkter gällande inlämnad avfallshanteringsplan.”	
Telefonnummer	0221-252 88	0221-25752	021-39 92 67
E-postadress	martin.akervall@koping.se	erik.johannesson@koping.se	carl.gustav.runborg@vafabmiljo.se

Samrådsparter som yttrat sig har svarat att de inte har några synpunkter på planförslaget, förutom mindre synpunkter om enhetsnamn osv. De framförda synpunkterna har ändrats i planen.

11 INFORMATION TILL FARTYGEN

Information om hamnens mottagningsanordningar delges fartygen via hamnens hemsida (https://www.malarhamnar.se/kundservice/avfallshantering/) med länkad prislista och driftsföreskrifter. Här ges information till de anlöpande fartygen om hur och till vem de ska anmäla sitt avfall (fartygsanmälan), hur avlämningen ska gå till, hur det ska sorteras för återvinning, när det kan mottas samt hamnens avgiftssystem. Av driftsföreskrifterna framgår att hamnen tar emot allt avfall som fartygen har behov av att lämna iland och som har uppkommit under fartygets normala drift i enlighet med ”no-special-fee”-systemet. Då mottagning av avfall sker via mobila avfallsflak som körs fram på kaj samt via slamsugningsbilar, och inte via några fasta mottagningsanordningar, ges inte information på hemsidan om mottagningsanordningars placering. Containern för brännbart avfall vid Odalskajen står väl synlig cirka 10 meter från kajkant och har inte bedömts behöva markeras ut på karta.